

Преамбула

Ректори європейських університетів, що підписалися нижче, ті, що зібралися в Болонії з нагоди дев'ятисотліття найстарішого в Європі університету за чотири роки до остаточного скасування кордонів між країнами Європейського Суспільства, висловлюючи надію на перспективу розширення співробітництва між усіма європейськими націями, переконані в тім, що народ і держави мають, як ніколи раніше, усвідомити роль, яку університети будуть покликані зіграти у суспільстві, що змінюється і стає усе більш інтернаціональним, вважають, що:

1. на завершальному етапі цього тисячоріччя майбутнє людства значною мірою залежить від культурного, наукового і технічного розвитку, зосередженого в центрах культури, знання і досліджень, якими є справжні університети;
2. завдання університетів по поширенню знань серед нових поколінь передбачає, що в сьогодиньньому світі вони також повинні служити суспільству в цілому і що культурне, соціальне й економічне майбутнє суспільства вимагає, зокрема, значного внеску в подальшу освіту;
3. університети повинні давати майбутнім поколінням освіту і виховання, що навчає їх, а через них інших, поважати велику гармонію навколишнього середовища і самого життя.

Ректори європейських університетів, що підписалися нижче, проголошують перед усіма державами і перед совістю всіх націй *основні принципи*, що повинні, відтепер і завжди, бути основоположними для університетів.

Основні принципи

1. Університет є самостійною установою усередині суспільств із різною організацією, що є наслідком розходжень у географічній і історичній спадщині. Він створює, вивчає, оцінює і передає культуру за допомогою досліджень і навчання.

Для задоволення потреб навколишнього світу його дослідницька і викладацька діяльність повинна бути морально й інтелектуально незалежною від будь-якої політичної й економічної влади.

2. Викладання і дослідницька робота в університетах повинні бути нероздільні для того, щоб навчання в них відповідало потребам, що змінюються, запитам суспільства і досягненням в науковому знанні.
3. Свобода в дослідницькій і викладацькій діяльності є основним принципом університетського життя. Керівні органи й університети, кожний у рамках своєї компетентності, повинні гарантувати дотримання цієї фундаментальної вимоги.

Відкидаючи нетерпимість і будучи завжди відкритим до діалогу, університет є ідеальним місцем зустрічі викладачів, що здатні передавати свої знання і володіють необхідними засобами для їхнього удосконалювання за допомогою досліджень і інновацій, і студентів, що мають право, здатність і бажання збагатити свій розум цими знаннями.

4. Університет є хоронителем традицій європейського гуманізму. У здійсненні свого покликання він постійно прагне до досягнення універсального знання, перетинає географічні і політичні кордони і затверджує нагальну потребу взаємного пізнання і взаємодії різних культур.

СПОСОБИ

Для досягнення цих цілей у світлі вищевикладених принципів вимагаються ефективні *засоби*, що відповідають теперішнім умовам.

1. Для забезпечення свободи в дослідженнях і викладанні всім членам університетського суспільства мають бути надані необхідні засоби для її реалізації.
2. Набір викладачів і визначення їхнього статусу повинні відбуватися відповідно до принципу невід'ємності дослідницької діяльності від викладацької.
3. Кожен університет, з урахуванням конкретних обставин, повинен гарантувати своїм студентам дотримання свобод і умов, при яких вони могли б досягти своїх цілей у культурі й освіті.
4. Університети, особливо європейські, розглядають взаємний обмін інформацією і документацією, а також збільшення кількості спільних проєктів для розвитку освіти, як основний елемент постійного прогресу знань.

Тому, як і в ранні періоди своєї історії, вони стимулюють мобільність викладачів і студентів, а також розглядають загальну політику в питанні рівного статусу, звань, іспитів (без упередженого ставлення до національних дипломів) і присудження стипендій як необхідний інструмент для здійснення своєї місії в переважних на сьогоднішній день умовах.

Ректори, що підписалися нижче, від імені своїх університетів, беруть на себе зобов'язання зробити усе від них належне для того, щоб кожна держава, а також зацікавлені наднаціональні організації, формували свою політику, спираючись на положення цієї Великої Хартії, що виражає одностайне бажання університетів, вільно визначене і проголошене.

Болонья, 18 вересня 1988 року